

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 4Csp/97/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121354391
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbora Kovaliková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2022:6121354391.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudkyňou JUDr. Barbarou Kovalikovou v spore žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa a. s., Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, IČO: 31335004, proti žalovanému: S. Q., J.. XX. XX. XXXX, G. XXX XX Č. XXX, v konaní o zaplatenie 10.693,37 eur s príslušenstvom, t a k t o

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi istinu 9.128,74 eur, úrok do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru vo výške 726,88 eur, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 9.128,74 eur od 30. 05. 2019 do 24. 02. 2020 vo výške 381,29 eur, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 9.128,74 eur od 25. 02. 2020 do zaplatenia, všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, a to spoločne a nerozdielne s S. Q.H., J.. XX. XX. XXXX, G. Č. XXX, N., ktorá bola na plnenie zaviazaná platobným rozkazom Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 26. 07. 2021, sp. zn. 21Up/578/2021.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, pričom v rozsahu v akom bola zaviazaná na náhradu trov konania S. Q., J.. XX. XX. XXXX, G. Č. XXX, N. platobným rozkazom Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 26. 07. 2021, sp. zn. 21Up/578/2021 sú zaviazaní obaja spoločne a nerozdielne.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa návrhom doručeným Okresnému súdu Banská Bystrica dňa 20. 05. 2021 domáhal od pôvodne žalovaného v 1. rade a pôvodne žalovanej v 2. rade S. Q. (ďalej len „žalovaný I. a II.“) zaplatenia sumy 10.693,37 eur spolu s úrokom vo výške 6,69 % ročne zo sumy 9.128,74 eur od 25. 02. 2018 do 31. 10. 2043 a s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 10.693,37 eur od 25. 02. 2020 do zaplatenia a náhrady trov konania. Žalobu odôvodnil žalobca tým že na základe Zmluvy o stavebnom sporení č. 2911566 6 02 bola so žalovanými I. a II. uzatvorená Zmluva o úvere č. 2911566 6 02 zo dňa 29. 10. 2013 (ďalej len „zmluva o úvere“), v súlade s ktorou poskytol žalobca žalovaným I. a II. medziúver č. 2911566 3 03 vo výške 10.600,- eur. V zmysle čl. VIII. bod 8.1. zmluvy o úvere, poplatok za medziúver sa zaúčtoval pri prvej výplate medziúveru tak, že celková výška vyplateného medziúveru bola znížená o výšku tohto poplatku. Žalovaní I. a II. sa zaviazali splatiť úver pravidelnými mesačnými splátkami jednou sumou vo výške 69,58 eur, ktoré boli povinní uhrádzať na účet konta stavebného sporenia. Do pridelenia cieľovej sumy túto sumu tvoria vklady na konto sporenia vo výške 10,48 eur, 6,69 % p. a. úrok za medziúver vo výške 69,58 eur, pričom sa uspokojovali v poradí úroky za medziúver a vklady na konto sporenia. Žalobca z konta sporenia na konto medziúveru preúčtoval len časť zodpovedajúcu úroku za medziúver. Uvedené preúčtovanie sa vykonávalo v súlade so zásadou poradia uspokojovania v zmysle čl. V. bod 5.3. zmluvy o úvere. Splátky sú splatné k 15. dňu mesiaca. Suma poskytnutého medziúveru bola základom pre výpočet úrokov medziúveru. Žalovaní I. a II. porušili zmluvné dohodnuté podmienky a medziúver prestali riadne a včas splácať. Listom zo dňa 02. 04. 2019 žalobca vyzval žalovaných

na doplatenie omeškaných splátok, pričom žalovaných zároveň upozornil, že v prípade ak omeškané splátky nebudú doplatené, žalobca bude požadovať splatenie celého zostatku úveru s príslušenstvom pred dohodnutou dobou splatnosti. Nakoľko omeškané splátky neboli doplatené žalobca dňa 29. 05. 2019 vyhlásil mimoriadnu splatnosť zostatku úveru s príslušenstvom. Žalobca listom zo dňa 19. 04. 2021 vyzval žalovaných na plnenie, no žalovaní dlžnú sumu neuhradili. Ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, žalobca zúčtoval nasporenú sumu vo výške 1.250,90 eur so sumou poskytnutého medziúveru vo výške 10.600,00 eur (poskytnuté úverové prostriedky), čo predstavuje po započítaní sumu 9.349,10 eur (istina). Žalovaná suma, t. j. dlžná suma ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru (29. 05. 2019), predstavuje sumu vo výške 10.075,98 eur, pričom pozostáva z istiny vo výške 9.349,10 eur a z nezaplatených 6,69 % p. a. úrokov za medziúver zo sumy 10.600,00 eur do 29. 05. 2019 spolu vo výške 726,98 eur. Žalobca si týmto dovoľuje uviesť, že si v žalobe neuplatňuje sumu nezaplatených poplatkov ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti celkovo vo výške 355,00 eur. Uvedené poplatky boli súčasťou vyčíslenia dlžnej sumy ku dňu 29. 05. 2019 v Oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 29. 05. 2019 (10.430,98 eur - 355,00 eur = 10.075,98 eur, t. j. dlžná suma k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti podľa Výpisu z účtu medziúveru). Požadovaním predčasného splatenia úveru, úverová zmluva nezaniká, žalobca v zmysle čl. X. bod 10.19.3 úverovej zmluvy úročí istinu dohodnutým 6,69 % p. a. úrokom za úver a v zmysle čl. IX. bod 9.2. zároveň celý zostatok dlhu, vyčíslený ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, 5,00 % p. a. úrokom z omeškania odo dňa nasledujúceho po vyhlásení mimoriadnej splatnosti (t. j. od 30. 05. 2019). Po vyhlásení mimoriadnej splatnosti povinní vykonali vklady nasledovne: dňa 16. 07. 2019 vklad vo výške 120,00 eur, dňa 26. 09. 2019 vklad vo výške 100,00 eur, dňa 24. 02. 2020 došlo k čiastočnému vyrovnaní medziúveru sumou vo výške 0,36 eur. Žalovaná suma vo výške 10.693,37 eur vyčíslená k 24. 02. 2020 pozostáva z: - istiny 9.128,74 eur - istina vo výške 9.349,10 eur znížená o vklady vo výške spolu 220,- eur a čiastočného vyrovnaní medziúveru sumou vo výške 0,36 eur, - nezaplatených úrokov za úver do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti vo výške 726,88 eur, - 6,69 % p. a. úroku za úver od 30. 05. 2020 do 24. 02. 2020 vo výške 456,46 eur, - 5,00 % p. a. úroku z omeškania od 30. 05. 2020 do 24. 02. 2020 vo výške 381,29 eur.

2. V podaní zo dňa 15. 06. 2021 žalobca na základe výzvy súdu uviedol, že súhlasí s vydaním platobného rozkazu v časti nasledovne: - v časti istiny vo výške 9.128,74 eur, v časti úroku vo výške 1.183,34 eur, v časti úroku z omeškania vo výške 381,29 eur, v časti úroku vo výške 6,69 % ročne zo sumy 9.128,74 eur od 25. 02. 2020 najneskôr do 31. 10. 2043, v časti úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 9.128,74 eur od 25. 02. 2020 do zaplatenia, v časti náhrady trov konania. V súlade so zákonom o upomínacom konaní má takéto oznámenie súhlasu s vydaním platobného rozkazu v časti ktorej sa rozpor netýka účinky späťvzatia.

3. Vo veci bol Okresným súdom Banská Bystrica dňa 26. 07. 2021 vydaný platobný rozkaz sp. zn. 21Up/578/2021, ktorým sa návrhu vyhovel. Keďže nebolo možné doručiť platobný rozkaz pôvodne žalovanému v 1. rade do vlastných rúk, Okresný súd Banská Bystrica postupom podľa § 10, ods. 3 Zákona o upomínacom konaní postúpil vec na jej prejednanie tunajšiemu súdu ako súdu príslušnému podľa Civilného sporového poriadku. Pôvodne žalovanej v 2. rade bol platobný rozkaz doručený dňa 30. 07. 2021 a keďže táto v zákonnej lehote nepodala proti platobnému rozkazu odpor, tento nadobudol voči nej právoplatnosť dňom 17. 08. 2021.

4. Žalovaný sa k návrhu nevyjadril.

5. Súd na prejednanie a rozhodnutie sporu nariadil pojednávanie na deň 09. 09. 2022, na ktoré riadne a včas predvolal žalobcu a žalovaného. Žalobca podaním doručeným súdu dňa 06. 09. 2022 ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní a zároveň súhlasil s konaním bez jeho účasti. Na pojednávanie sa nedostavil ani žalovaný, ktorý svoju neprítomnosť neospravedlnil napriek tomu, že predvolanie na pojednávanie mu bolo doručené 20. 07. 2022. Keďže boli splnené procesné podmienky podľa § 180 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) na prejednanie veci v neprítomnosti strán sporu, súd vec prejednal a rozhodol v ich neprítomnosti.

6. Súd vykonal dokazovanie oboznámením listín a to: zmluvou o úvere, všeobecnými podmienkami pre stavebné sporenie pre fyzické osoby, tarifami sporenia pre fyzické osoby, sadzobníkom poplatkov pre fyzické osoby, amortizačnou tabuľkou pre medziúver a stavebný úver, upozornenie na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti, oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti, predžalobnou výzvou, výpisom

z účtu medziúveru, výpisom z účtu stavebného sporenia, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

7. Zo zmluvy o úvere zo dňa 29. 10. 2013, podľa článku I. vyplýva, že žalovanému a S. Q. bol poskytnutý medziúver/spotrebiteľský na dobu určitú s č. stavebného sporenia 2911566602/5900. Cieľová suma zmluvy o stavebnom sporení bola dohodnutá na 10.600,- eur s výškou mesačného vkladu na účet stavebného sporenia 10,48 eur a výškou úrokovej sadzby vkladov na účet stavebného sporenia 1,75 % ročne. Splatnosť vkladov na účet stavebného sporenia bol dohodnutý na 15.deň v mesiaci. Výška medziúveru bola 10.600,- eur s úrokovou sadzbou medziúveru vo výške 6,69 % ročne a výškou mesačnej splátky 59,10 eur. Splatnosť splátok úrokov z medziúveru bola podľa zmluvy dohodnutá na 15. deň v mesiaci. Počet splátok úrokov z medziúveru do pridelenia cieľovej sumy bol určený na 248 splátok. Výška stavebného úveru po pridelení cieľovej sumy 6.311,19 eur. Úroková sadzba stavebného úveru 4,75 % ročne. Výška mesačnej splátky vrátane úrokov stavebného úveru bola 69,58 eur vždy 15. deň v mesiaci, a to v počte splátok istiny a úrokov - 112. Doba trvania medziúveru/stavebného úveru - 30 rokov. Konečná splatnosť medziúveru/stavebného úveru bola do 15. 10. 2043. Celková výška medziúveru tak predstavovala sumu 10.600,- eur a celková čiastka medziúveru, ktorú musí dlžník zaplatiť predstavuje sumu 26.846,39 eur. V zmysle čl. II. zmluvy - predmet - predmetom tejto zmluvy je poskytnutie medziúveru pod č. 2911566303/5900 vo výške 10.600,- eur. Po pridelení cieľovej sumy o stavebnom sporení, na základe ktorej bol medziúver poskytnutý a súčasne pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok, ako aj všeobecných podmienok pre stavebné sporenie pre fyzické osoby (ďalej len „VP“), sa medziúver zúčtuje bez osobitnej dohody s nasparenou sumou na účte stavebného sporenia, čím sa medziúver zmení na stavebný úver pod č. 2911566602/5900 vo výške cca 6.311,19 eur. Presná výška stavebného úveru ku dňu podpisu tejto zmluvy nie je možné stanoviť a bude sa rovnať rozdielu cieľovej sumy a nasporenej sumy pri pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení. V zmysle čl. V. zmluvy - úročenie, splatnosť a splácanie - výška úrokovej sadzby medziúveru je 6,69 % ročne a je fixná po dobu 5 rokov. Veriteľ nie je oprávnený počas doby fixácie jednostranne zmeniť výšku úrokovej sadzby medziúveru. Dlžník sa zaväzuje splatiť úver pravidelnými mesačnými splátkami jednou sumou vo výške 69,58 eur na účet č. 2911566602/5900. Do pridelenia cieľovej sumy predstavujú sumu vo výške 69,58 eur uvedenú v bode 5.2. vklady na účet sporenia vo výške 10,48 eur a úroky z medziúveru vo výške 59,10 eur, pričom sa uspokojia v nasledovnom poradí: úroky z medziúveru a vklady. Po pridelení cieľovej sumy bude suma podľa bodu 5.2. predstavovať splátku stavebného úveru vrátane úroku vo výške 69,58 eur. Prvá splátka je splatná 15. deň mesiaca nasledujúceho po uzatvorení tejto úverovej zmluvy. Ďalšie splátky sú splatné 15. deň každého mesiaca. Výška úrokovej sadzby všetkých vkladov na účte stavebného sporenia do pridelenia cieľovej sumy je 1,75 % ročne. Výška úrokovej sadzby stavebného úveru je 4,75 % ročne. Podľa čl. VIII zmluvy - poplatky a náklady - dlžník je povinný uhradiť veriteľovi poplatky a náklady súvisiace s úverom podľa Sadzobníka poplatkov pre fyzické osoby. Podľa čl. IX. Bod 9.3 zmluvy v prípade omeškania dlžníka s viac ako dvomi splátkami alebo jednou splátkou po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, resp. z iných dôvodov uvedených v čl. X. tejto zmluvy, je veriteľ oprávnený požadovať zaplatenie celého zostatku dlhu pred dohodnutou dobou splatnosti. V zmysle čl. X. zmluvy - Odstúpenie od zmluvy - veriteľ má právo od zmluvy odstúpiť a požadovať okamžité splatenie medziúveru a stavebného úveru v prípadoch uvedených v bodoch 10.1 - 10.25 Všeobecných podmienok. Podľa článku XI. zmluvy - Záverečné ustanovenia - právny vzťah medzi zmluvnými stranami sa riadi právnym poriadkom SR, Obchodným zákonníkom, Občianskym zákonníkom, zákonom č. 310/92 Zb. o stavebnom sporení v platnom znení, zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a Všeobecnými podmienkami pre stavebné sporenie pre fyzické osoby, ktoré obdržal spolu so zmluvou a s obsahom ktorých súhlasí. V zmysle Úvodných ustanovení Všeobecných podmienok pre stavebné sporenie pre fyzické osoby, Stavebná sporiteľňa vydáva v súlade s právnymi normami platnými na území Slovenskej republiky, tieto Všeobecné podmienky pre stavebné sporenie pre fyzické osoby (ďalej len „VPSS“), ktorými upravuje vzťahy medzi stavebnou sporiteľňou a stavebným sporiteľom v súlade so zákonom č. 483/2001 Z. z. o bankách v platnom znení (ďalej len „Zákon o bankách“) a zákonom č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení v platnom znení (ďalej len „Zákon“). V zmysle čl. I bod 2. a 3. časť A) Všeobecných podmienok, zmluva musí byť uzatvorená písomnou formou na určitú cieľovú sumu a konkrétnu tarifu sporenia. Predmetom zmluvy je záväzok stavebného sporiteľa na základe pravidelného sporenia nasporiť zmluvne dohodnutú sumu a jeho nárok na poskytnutie stavebnou sporiteľňou nevyvovedateľného stavebného úveru v súlade so Zákonom a VPSS. Po splnení zákonných a zmluvne dohodnutých podmienok poskytne stavebná sporiteľňa z Fondu stavebnému sporiteľovi stavebný úver. Úverový vzťah vzniká na základe samostatne uzatvorenej zmluvy o stavebnom úvere, resp. medziúvere a stavebnom úvere (čl. XIV. bod 1 a 5 Všeobecných podmienok). Podľa čl. XVII. body

1. a 2. Všeobecných podmienok, úver zo stavebného sporenia poskytuje stavebná sporiteľňa s ročnou úrokovou sadzbou. Úročenie istiny stavebného úveru začína dňom čerpania stavebného úveru alebo jeho časti. V sume splátky úveru uvedenej v úverovej zmluve sú zahrnuté aj úroky zo stavebného úveru (čl. XVIII. bod 3. Všeobecných podmienok). Ak nastanú skutočnosti uvedené v bode 2 tohto článku, je stavebná sporiteľňa oprávnená najmä, jednostranne vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, t. j. požadovať splatenie pohľadávky stavebnej sporiteľne zo zmluvy o úvere pred termínom konečnej splatnosti úveru a stavebný sporiteľ je povinný splatiť pohľadávku stavebnej sporiteľni v lehote, ktorú ona určí v oznámení o mimoriadnej splatnosti úveru (čl. XIX. bod 3 písm. b) Všeobecných podmienok). V zmysle čl. XXIII. bod 1 Všeobecných podmienok, stavebný sporiteľ je povinný platiť stavebnej sporiteľni ceny za služby poskytované stavebnou sporiteľňou v súlade so Sadzobníkom poplatkov.

8. Z listov zo dňa 12. 01. 2018 označených ako „Upozornenie na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti“ vyplýva, že žalobca oznámil dlžníkovi a spoludlžníčke, že v zmysle výziev neuhradili dlžné splátky vrátane splátky za mesiac január 2018 spolu vo výške 180,24 eur. Taktiež ich upozornil, že v prípade, že do 25. 01. 2018 dlžné splátky neuhradia, obdržia písomnú informáciu o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru s vyčíslenou výškou dlhu (cca 4.450,73 eur) ku dňu 25. 01. 2018. Podľa doručeníek bol predmetný list doručený žalovanému dňa 17. 01. 2018 a žalovanej dňa 17. 01. 2018.

9. Upozornením na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti zo dňa 02. 04. 2019 vyzval žalobca žalovaného v lehote do 15. 04. 2019 na úhradu omeškaných splátok. Žalobca žalovaného upozornil, že v prípade nezaplatenia v stanovenej lehote vyhlási mimoriadnu splatnosť celého úveru dňa 15. 04. 2019 a bude požadovať zaplatenie celého zostatku dlhu. Listinu prevzal žalovaný dňa 04. 04. 2019.

10. Listom zo dňa 29. 05. 2019 - Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, žalobca oznámil žalovanému, že z dôvodu porušenia povinnosti splácať úver riadne a včas, a nakoľko sú v omeškaní s platením úrokov z medziúveru dlhšie ako tri mesiace, z dôvodu neuhradenia peňažných prostriedkov, boli naplnené skutočnosti v zmysle Zmluvy o úvere, resp. VPSS na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Na základe týchto skutočností ku dňu 29. 05. 2019 nastala mimoriadna splatnosť celého úveru na základe Zmluvy o úvere, resp. VPSS. Dlžná suma vrátane príslušenstva predstavuje ku dňu 29. 05. 2019 - 10.430,98 eur. List bol doručený žalovanému dňa 04. 06. 2019.

11. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

12. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

13. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Ako vyplýva z § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

16. Podľa § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

17. Ako vyplýva z § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

18. V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2, Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

19. Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom (§ 39 Občianskeho zákonníka). 30. V zmysle § 41 Občianskeho zákonníka ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

20. Podľa § 511 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak právnym predpisom alebo rozhodnutím súdu je ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté alebo ak to vyplýva z povahy plnenia, že viac dlžníkov má tomu istému veriteľovi splniť dlh spoločne a nerozdielne, je veriteľ oprávnený požadovať plnenie od ktoréhokoľvek z nich. Ak dlh splní jeden dlžník, povinnosť ostatných zanikne.

21. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákona, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

22. Súd vyhodnotil zmluvný vzťah medzi účastníkmi konania ako spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, kde sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

23. Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

24. Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok

(čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

25. Dôležitým rozhodnutím je rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Océano Grupo Editorial SA a Rocío Murciano Quintero (C-240/98) a medzi Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades a spol., spojené prípady C-240/98 a C-244/98, z ktorého je zrejmá aj obligatornosť zásahu súdu proti nekalej podmienke: „Cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa zaväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená čiastka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol použitie nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nespochybní podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh“.

26. Aj napriek tomu, že ide o úverovú zmluvu, ktorá sa riadi režimom Obchodného zákonníka, ako už súd uviedol vyššie, v danom prípade sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral žalobca ako dodávateľ a žalovaní ako spotrebiteľia, pričom obsah zmluvy bol daný žalobcom bez možnosti žalovaných privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, úprava ktorých je v Občianskom zákonníku pre spotrebiteľa výhodnejšia.

27. Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že žalobca a žalovaní ako dlžníci uzavreli dňa 29. 10. 2013 zmluvu o úvere, v zmysle ktorej žalobca ako veriteľ poskytol dlžníkovi úver na základe uzatvorenej zmluvy o medziúvere/spotrebiteľskom na dobu určitú. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie medziúveru vo výške 10.600,- eur, pričom po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení, na základe ktorej bol medziúver poskytnutý a súčasne pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok sa medziúver zmenil na stavebný úver pod č. 2911566602/5900 vo výške cca 6.311,19 eur. Keďže nastali podmienky predpokladané v zmluve tým, že dlžníci podstatne porušili zmluvu, žalobca ku dňu 29. 05. 2019 vyhlásil mimoriadnu splatnosť celého úveru a zároveň žiadal žalovaných o vrátenie celého zostatku úveru. Súd mal za preukázaný nárok na zaplatenie istiny v sume 9.128,74 eur, úrokov z úveru ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti vo výške 726,88 eur. Do podania žaloby nebola pohľadávka žalobcu s príslušenstvom uhradená, preto zaviazal na jej zaplatenie žalovaného v súlade s vyššie cit. § 511 Občianskeho zákonníka a žalobe v uvedenom rozsahu vyhovel. Jedná sa o istinu úveru, ako aj úrok z úveru do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru.

28. Nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že úver je odplátnym právnym úkonom. Odplatu (cenu) predstavujú spravidla úroky. Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky (§ 497 Obchodného zákonníka). Kauza úverového právneho vzťahu spočíva v poskytnutí peňažných prostriedkov a do vrátenia peňažných prostriedkov má dlžník (prijímateľ úveru) platiť úroky. Účastníci úveru pritom nemusia dohodnúť čas, na ktorý sa úver poskytuje (úverové obdobie); v takom prípade vzniká právo na úroky až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov (porov. Štenglová/Plíva/Tomsa a kol., Obchodní zákonník, komentár 9. vydání C.H.BECK str. 1153). Úverové obdobie teda čas, na ktorý sa peňažné prostriedky poskytujú, medzi podstatné náležitosti úveru nepatrí. Pokiaľ si však účastníci úveru dohodnú úverové obdobie a dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do dohodnutej doby (do splatnosti úveru) nevráti, prichádzajú do úvahy za obdobie po splatnosti úveru úroky z omeškania. Ide o odlišný inštitút oproti odplátnym úrokom a ten má sankčnú povahu. Jeho typickým znakom v občianskoprávných veciach je jeho administratívny strop (limit). Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/143/1998, dohodnuté úroky, t. j. zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, resp. jeho splátok. Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania. Takýto záver Najvyššieho súdu SR je logický a je potrebné s ním súhlasiť, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi účastníkmi konania.

29. V danej právnej veci žalobca pristúpil k zosplateniu celého úveru ku dňu 29. 05. 2019, teda týmto dňom sa stal splatný celý úver, zo strany žalobcu došlo k určeniu lehoty predčasnej konečnej splatnosti

úveru a súd preto dospel k záveru, že žalobcovi vznikol nárok na úroky z úveru iba do dňa 29. 05. 2019, potom už nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. Obdobný názor je vyslovený aj v rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 29.10.2014 sp. zn. 5Co/223/2014, Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 3Co/85/2013 zo dňa 25. 10. 2013, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Co/83/2013 zo dňa 07. 05. 2014. V danej súvislosti je potrebné poukázať aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 476/2012-14 zo dňa 18. 09. 2012, v ktorom sa uvádza: „Ústavný súd v tejto súvislosti nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu. Krajský súd sa stotožnil s podrobne odôvodneným právnym názorom okresného súdu, jasne, zrozumiteľne a presvedčivo objasnil rozdiel, resp. vzťah medzi úrokmi z dohodnutého úveru a úrokmi z omeškania, ako aj otázku, prečo „zmluvný úrok vo výške 15,8 % ročne od 26. 08. 2009 do zaplatenia“ patrí sťažovateľke iba do splatnosti dlhu, a tiež výšku sumy (a štruktúru žalovanej čiastky) prislúchajúcej, resp. priznanej sťažovateľke, rozšíril vecnú argumentáciu na podporu správnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu, opätovne poukazujúc na štandardnú obchodnoprávnu judikatúru v tejto oblasti. Súčasne sa tým vyrovnal aj s námietkami sťažovateľky, ktoré sú z veľkej časti totožné s tými, ktoré uplatnila aj na ústavnom súde. Tento výklad považuje ústavný súd za ústavne akceptovateľný.“

30. Vzhľadom na vyššie uvedené súd žalobcovi nepriznal nárok na úrok z úveru po zosplatnení v sume 456,46 eur, vyčíslený v období od 29. 05. 2019 do 24. 02. 2020, ani požadovaný úrok vo výške 6,69 % ročne zo sumy 9.128,74 eur od 25. 02. 2020 najneskôr do 31. 10. 2043 a v tejto časti žalobu žalobcu zamietol. Žalobcovi priznal súd nárok na úrok z úveru do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti dňa 29. 05. 2019 vo výške 726,88 eur.

31. Súd poukazuje taktiež na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, 18CoCsp/12/2020 zo dňa 23. 09. 2020, podľa ktorého: „Žalobca sa dovoľáva nárokov za odplatné úroky, ktoré by mu patrili v prípade, ak by bol zachovaný stav zákonnej domnienky a teda trvanie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy za stavu, že veriteľ aj spotrebiteľ budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve. Keďže tento stav netrvá je zrejmé, že došlo k zmene záväzku, ktorá bola privedená omeškaním spotrebiteľa a súčasne predčasným zosplatnením úveru zo strany veriteľa. Predčasne zosplatnenie úveru predstavuje vo svojej povahe jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej úverovej istiny. Teda podstatný rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatnenia úveru spočíva v tom, že veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. Uvedenou úvahou sa odvolací súd prirodzene dostáva aj v poradí k ďalšiemu zásadnému záveru, spočívajúcemu v skutočnosti, že jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že s protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou. Úroky za poskytnutie úveru sa na rozdiel od odplaty za akúkoľvek inú odplatnú službu či kúpu tovaru odlišujú tým, že plynutím času narastajú (cena za poskytnutú službu narastá). Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že takéto úroky v skutočnosti navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania. Takto dochádza k obchádzaniu inštitútu iného plnenia na účely aplikácie § 3a ods. 2 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. V danej právnej veci žalobca pristúpil k zosplatneniu celého úveru ku dňu 14. 01. 2016, teda týmto dňom sa stal splatný celý úver, zo strany žalobcu došlo k určeniu lehoty predčasnej konečnej splatnosti úveru a odvolací súd preto dospel k záveru, že žalobcovi vznikol nárok na úroky z úveru iba do dňa 14. 01. 2016, potom už nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. Obdobný názor je vyslovený aj v rozhodnutiach Krajského súdu v Trenčíne

zo dňa 29. 10. 2014 sp. zn. 5Co/223/2014, Krajského súd v Prešove sp. zn. 3Co/85/2013 zo dňa 25. 10. 2013, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Co/83/2013 zo dňa 07. 05. 2014, Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 22. 02. 2017 sp. zn. 5Co/407/2016. Dohoda, podľa ktorej má spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania, prípadne ďalších sankciách platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky za poskytnutie úveru do splatenia úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu ku škode spotrebiteľa, predstavuje značné zhoršenie postavenia spotrebiteľa oproti zákonnému pravidlu, ktoré chráni spotrebiteľa v úverových vzťahoch pred nadmerným navýšením dlhu oproti výške úveru. Je nepravdepodobné, že by spotrebiteľ takúto dohodu individuálne vyjednal s dodávateľom, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne (C-415/2011, AZIS). Ako už odvolací súd uviedol, niet kogentnej úpravy o úrokoch popri úroku z omeškania. Zákon reguluje úroky za úver bez časovej úpravy, a preto dohoda o takýchto úrokoch je odklonom od dispozitívnej úpravy a je nielen v neprospech spotrebiteľa, ale vyvoláva hrubú nerovnováhu v neprospech slabšej zmluvnej strany.“

32. Ako vyplýva z odseku 1. odôvodnenia rozsudku, žalobca sa podanou žalobou domáhal náhrady škody voči pôvodne žalovanému v 1. rade S. Q. a voči pôvodne žalovanej v 2. rade S. Q. ako solidárnym dlžníkom, t. j. spoločne a nerozdielne. Keďže platobný rozkaz vydaný v tomto konaní dňa 26. 07. 2021 sp. zn. 21Up/578/2021 nadobudol právoplatnosť iba voči pôvodne žalovanej v 2. rade ako to vyplýva z odseku 3. odôvodnenia rozsudku, o žalobe žalobcu voči pôvodne žalovanému v 1. rade súd rozhodol týmto rozsudkom, preto vzhľadom na pasívnu solidaritu žalovaných uložil žalovanému plniť povinnosť uloženú mu predmetným rozsudkom spoločne a nerozdielne s S. Q., ktorá bola na plnenie zviazaná platobným rozkazom Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 26. 07. 2021 sp. zn. 21Up/578/2021.

33. Podľa § 255 ods.1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

34. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP spojení s § 262 ods. 1 CSP s tým, že žalobca mal plný úspech vo veci (neúspešný bol iba v časti príslušenstva), preto mu súd priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, pričom v rozsahu v akom bola zviazaná na náhradu trov konania S. Q. platobným rozkazom Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 26. 07. 2021, sp. zn. 21Up/578/2021 sú zviazaní obaja spoločne a nerozdielne vzhľadom na pasívnu solidaritu pôvodne žalovaných v 1. a 2. rade. O výške náhrady trov konania súd rozhodne po právoplatnosti rozsudku uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada

mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.